

Ved Skriften alene – Sola Scriptura

Ugens vers

"For Guds ord er levende og virksomt og skarpere end noget tveægget sværd; det trænger igennem, så det skiller sjæl fra ånd og marv fra ben og er dommer over hjertets tanker og meninger" (Hebr 4,12).

Introduktion

Den protestantiske påstand "Ved Skriften alene" (*sola Scriptura*) ophøjede Skriften til at være den eneste standard og afgørende kilde for teologi. I modsætning til romerskkatolsk teologi, som understreger Skriften og traditionen, understregede den protestantiske tro nøgleordet "alene"; det vil sige, at Skriften alene er den endelige og afgørende autoritet, når det gælder tro og lære.

Det var Bibelen, som gav den afgørende kraft og autoritet til den protestantiske reformation i dens oprør mod Rom og de fejl, Romerkirken i århundreder havde forkyndt. Mod en allegorisk fortolkning af Skriften, hvor mange forskellige meninger blev læst ind i den bibelske tekst, understregede de protestantiske reformatorer vigtigheden af en grammatisk-historisk forståelse af Bibelen, som tog den bibelske teksts grammatik og bogstavelige betydning alvorligt.

I denne uge skal vi se mere detaljeret på *sola Scriptura*. Vi vil se, at *sola Scriptura* indebærer nogle grundlæggende principper for bibelforståelse, som er uundværlige for en rigtig forståelse af Guds Ord. Som protestanter må vi holde fast ved Bibelen som den ultimative autoritet for vores trospunkter.

Ugens tekster

- 1 Kor 4,1-6
- Tit 1,9
- 2 Tim 1,13
- Mark 12,10.26
- Luk 24,27.44-45
- Es 8,20

Skriften som den herskende norm

Lige fra deres begyndelse har syvendedags adventister betragtet sig som Bogens folk, det vil sige bibeltroende kristne. For at bekræfte princippet om sola Scriptura (ved Skriften alene) anerkender vi Bibelens enestående autoritet. Skriften alene er den herskende norm for vores teologi og den overordnede og endelige autoritet for vores tilværelse og trospunkter. Andre kilder som fx religiøse erfaringer, menneskelig fornuft eller traditioner er underordnet i forhold til Bibelen. Hensigten med princippet om sola Scriptura var faktisk at beskytte Skriftens autoritet mod afhængighed af kirken og dens fortolkning, og det udelukkede muligheden for, at standarden for dens fortolkning skulle være uden for Bibelen selv.

1 Kor 4,1-6

Læg især mærke til vers 6, hvor Paulus siger: "Hold jer til Skriften". Hvorfor er denne formaning så altafgørende for vores tro?

At holde sig til Skriften udelukker ikke kundskab fra andre studieområder som fx bibelsk arkæologi og historie. Andre studieområder kan kaste lys over forskellige bibelske aspekter og visse afsnits baggrund og kan derved hjælpe os til bedre at forstå den bibelske tekst. Det udelukker heller ikke hjælp fra andre resurser i opgaven med at forstå, som fx leksika, ordbøger, konkordanser og andre bøger og kommentarer. Men i sand fortolkning af Bibelen har Skriftens tekst prioritet over alle andre aspekter, videnskaber og sekundære hjælpemidler. Andre synspunkter må nøje vurderes ud fra Skriften som et hele.

Når vi anvender princippet sola Scriptura, bekræfter vi positivt, at Skriften alene har en autoritet, som står over og dømmer alle andre kilder eller kirkelige traditioner, hvis der opstår en konflikt. Vi må ikke gå ud over eller imod det, der er skrevet i Bibelen. Sand kristendom og overbevisende forkyndelse af evangeliet er afhængig af en fast overgivelse til Skriftens autoritet.

"Skriften alene er alle jordens skrifers og læresætningers sande herre og mester" (Martin Luther, *Luther's Works*, 32. bind, s. 11-12).

Til at tænke over

Læs ApG 17,10-11. Hvad siger disse vers om det, vi har talt om her med hensyn til Skriftens overordnede rolle?

Skriftens enhed

Skriften selv hævder, at "ethvert skrift er indblæst af Gud" (2 Tim 3,16), og at "ingen selvbestaltet kan tyde nogen profeti i Skriften; for ingen profeti har nogen sinde lydt i kraft af et menneskes vilje, men drevet af Helligånden har mennesker sagt det, der kom fra Gud" (2 Pet 1,20-21). Når Gud er Bibelens ultimative forfatter, kan vi forudsætte sammenhæng og en grundlæggende harmoni mellem de forskellige dele af Skriften med hensyn til de hovedtemaer, den lærer.

Tit 1,9
2 Tim 1,13

Hvorfor er Bibelens enhed vigtig for det, vi tror?

Kun på baggrund af Bibelens interne sammenhæng, som kommer af dens guddommelige inspiration, kan den fungere som sin egen fortolker. Hvis Bibelen ikke med hensyn til læren havde en overordnet sammenhæng, ville vi ikke kunne finde en doktrinær samklang på noget specifikt område. Uden Bibelens sammenhæng har kirken intet middel til at adskille sandhed fra fejl og tage afstand fra vranglære. Den ville ikke have noget grundlag for at anvende disciplinære tiltag eller korrigerende afvigelser fra Guds sandhed. Skriften ville miste sin overbevisende og befriende kraft.

Jesus og de bibelske forfattere tager Skriftens sammenhæng for givet, baseret på dens guddommelige oprindelse. Det fremgår af deres almindelige skik med at citere adskillige gammeltestamentlige bøger på lige fod med hinanden (se Rom 3,10-18, hvor Paulus anvender skriftcitater fra Prædikerens Bog [7,20], Salmerne [14,2-3; 5,9; 10,7] og Esajas [59,7-8]).

De bibelske forfattere opfattede Skriften som et udeleligt, sammenhængende hele, hvori afgørende temaer uddybes. Der er ingen uoverensstemmelse mellem Det Gamle og Det Nye Testamente. Det Nye Testamente indeholder ikke et nyt evangelium eller en ny religion. Det Gamle Testamente bliver uddybet i Det Nye Testamente, og Det Nye Testamente bygger på Det Gamle Testamente. De to testamenter har et gensidigt forhold til hinanden, hvor de kaster lys over hinanden.

Skriftens sammenhæng indbefatter også, at hele Skriften (*tota Scriptura*) bør medtages i vores studium, når vi gransker et bestemt emne, fremfor at bygge læren kun på enkeltstående udtalelser.

Til at
tænke over

Hvad bør vi gøre, når vi finder tekster eller ideer i Bibelen, som tilsyneladende modsiger hinanden? Hvordan løser vi problemet?

Skriftens klarhed

Ingen appel om Skriften alene giver mening, hvis Bibelens tekst selv er uklar med hensyn til, hvad den mener.

Hvad fortæller Jesu gentagne henvisning til Skriften om klarheden i dens budskab?

- Matt 21,42   · Matt 12,3.5   · Matt 19,4   · Matt 22,31
- Mark 12,10.26   · Luk 6,3   · Matt 24,15   · Mark 13,14

Det bibelske vidnesbyrd er utvetydigt: Bibelen er tilstrækkelig klar i det, den lærer os. Bibelen er så klar, at den kan forstås af både børn og voksne, især når det gælder dens mest grundlæggende lære. Alligevel er der uendelig mange muligheder for, at vores forståelse kan vokse og blive dybere. Vi har ikke brug for et kirkeligt magisterium til at udlægge Bibelen for os; den forudsætter de troendes generelle præsteskab frem for at begrænse dens fortolkning til nogle få udvalgte. Vi bliver derfor i Bibelen opmuntret til at studere Skriften selv; for vi er i stand til at forstå Guds budskab til os.

Det er meget passende blevet understreget, at "overensstemmelsen mellem de bibelske forfatters eksempler viser, at Skrifterne skal forstås i deres enkle, bogstavelige forstand, med mindre en tydelig og indlysende symbolik fremgår ... Der er ikke brug for at fjerne den bogstavelige 'skal' for at nå frem til en mystisk, skjult, allegorisk 'kerne' af betydning, som kun de indviede kan komme frem til" (*Handbook of Seventh-day Adventist Theology*, [Hagerstown, MD: Review and Herald Publishing Association, 2000], s. 65). Bibelens klarhed hænger snarere sammen med Skriftens sprog, mening og ord, for i stedet for subjektive, ukontrollerede og mangfoldige betydninger af den bibelske tekst, er det de bibelske skribenters hensigt at kommunikere bestemte og præcise sandheder.

Alt det betyder ikke, at vi ikke af og til møder tekster og tanker, som vi ikke til fulde forstår eller fatter. Det er trods alt Guds Ord, og vi er kun syndige mennesker. Men Guds Ord er tilstrækkelig klart med hensyn til de ting, som vi virkelig har brug for at kende og forstå, især i forbindelse med spørgsmålet om frelse.

Har du været i en situation, hvor der var en tekst, du ikke forstod, men hvor du senere fik klarhed over den? Hvordan kan du evt. hjælpe andre, som kæmper med det samme problem?

Til at
tænke over

Skriften fortolker Skriften

Det er kun, fordi der er en grundlæggende sammenhæng i Skriften, at Bibelen kan fungere som sin egen fortolker. Uden en sådan sammenhæng kunne Skriften ikke være det lys, der åbenbarer sin egen mening, sådan at nogle tekster i Skriften kan hjælpe til at fortolke andre tekster og dermed belyse et emne i sin helhed.

Luk 24,
27.44-45

**Howdan refererer Jesus til Skriften for at forklare, hvem han er?
Hvad lærer det os om, hvordan vi kan anvende Bibelen?**

Det gode ved at lade Skriften fortolke Skriften er, at den kaster yderligere lys over sin egen mening. Ved at følge det princip kæder vi ikke kritikløst forskellige afsnit sammen for at bevise vores mening. I stedet overvejer vi nøje hvert afsnits sammenhæng. Ud over den umiddelbare sammenhæng før og efter det afsnit, vi undersøger, bør vi også tage hensyn til den bog, afsnittet findes i. Og fordi Paulus i Bibelen siger, at "alt, hvad der tidligere er skrevet, er jo skrevet, for at vi skal lære af det" (Rom 15,4), bør vi studere alt det, Skriften siger om et givet emne.

"Bibelen fortolker sig selv. Det ene skriftsted bør sammenlignes med det andet. Den studerende bør lære at betragte ordet som en helhed og se de forskellige deles forhold til hinanden. Han bør erhverve sig kendskab til dets store hovedemne, til Guds oprindelige formål med verden, til den store strids opståen og til frelsesgerningen" (Ellen White, *Uddannelse*, side 192).

Når vi sammenligner Skriften med Skriften, er det vigtigt at studere Bibelen grundigt. Hvis det er muligt, bør vi gøre det på dens oprindelige sprog, eller i det mindste med en bibeloversættelse, der er tro over for betydningen af det oprindelige hebraiske eller græske sprog. Kendskab til de oprindelige sprog er ikke nødvendigt for at få en god forståelse af Bibelen; men det kan være til stor hjælp. Hvis det ikke er muligt, vil et trofast studium af Guds Ord under bøn og med en ydmyg og underdanig holdning bære stor frugt.

Til at
tænke over

Tænk over et af vores trops punkter, som fx de dødes tilstand, hvor det kan føre til en forkert opfattelse, hvis vi kun fokuserer på nogle få udvalgte tekster, og ignorerer andre tekster. Hvad fortæller det om, hvor vigtigt det er at læse alt det, Bibelen siger om et emne, for bedst at kunne forstå, hvad Bibelen lærer?

Sola Scriptura og Ellen White

Es 8,20

Hvorfor er det altid vigtigt at henvise tilbage til Bibelens "belæring" og "budskab" som normen for vores lære og trospunkter? Hvad betyder det for de profeters arbejde, som ikke er blevet en del af Bibelens kanon?

Når vi taler om sola Scriptura (ved Skriften alene), bliver syvendedags adventister uundgåeligt konfronteret med spørgsmålet om, hvad vi gør med Ellen White, som også var inspireret af Gud, og tjente som Guds budbringer til hans "rest"-folk. Hvad er forholdet mellem hendes skrifter og Bibelen?

Selv en overfladisk læsning af Ellen Whites skrifter viser tydeligt, at for hende var Bibelen grundlæggende og central i al tankegang og teologi. Hun bekræfter gentagne gange, at Bibelen er den højeste autoritet og ultimative norm og standard for alle trospunkter, tro og praksis (se *Mod en bedre fremtid*, s. 481-482). Hun støttede og holdt tydeligt fast ved det store protestantiske princip om sola Scriptura (se *Mod en bedre fremtid*, s. 11).

Ellen Whites egen holdning med hensyn til hendes skrifter sammenlignet med Bibelen var "et mindre lys, som skal lede mænd og kvinder til det større lys," Bibelen (*The Advent Review and Sabbath Herald*, 20. januar 1903). Hendes skrifter er aldrig en genvej til eller en erstatning for grundigt bibelstudium. Faktisk siger hun: "Du kender ikke Skrifterne. Hvis du havde gjort Guds Ord til dit studium, med et ønske om at opnå Bibelens standard og nå kristen fuldkommenhed, ville du ikke have brug for *Vidnesbyrdene*. Det er, fordi du har undladt at gøre dig kendt med Guds inspirerede bog, at han har forsøgt at nå dig gennem enkle, direkte vidnesbyrd" (Ellen White, *Testimonies for the Church*, 2. bind, side 605).

Hendes skrifter bør værdsættes som sådan. De deler den samme slags inspiration som de bibelske forfattere havde; men de har en anden funktion end Bibelen. Hendes skrifter er ikke et tillæg til Skriften, men er underlagt Den Hellige Skrift. Det var aldrig hendes hensigt, at hendes skrifter skulle tage Bibelens plads. I stedet ophøjede hun Bibelen som den eneste standard for tro og handling.

Til at
tænke over

Tænk over, hvilken ufattelig gave vi er blevet givet gennem Ellen Whites arbejde. Hvordan kan vi lære at sætte større pris på det fantastiske lys, som kommer fra hendes skrifter, mens vi stadigvæk opretholder Bibelens suverænitæt?

Til videre studium

- Ellen White,
Uddannelse, "Bibelkundskab og bibelstudium", s. 187-194;
Selected Messages, 3. bd., "The Primacy of the Word", s. 29-33.

"Den, som studerer Bibelen, burde opdrages til at nærme sig den med et lærevilligt sind. Vi skal ransage den, ikke for at finde beviser, som kan støtte vore meninger, men for at få at vide, hvad Gud vil sige os. Sand bibelkundskab kan kun forstås ved hjælp af den Ånd, ved hvem ordet blev givet. Og for at erhverve denne kundskab må vi leve af den. Vi må adlyde alt, hvad Guds ord befaler... Studiet af Bibelen kræver vores flittigste bestræbelser og ihærdig tænken. Lige som guldgraveren graver efter de gyldne skatte i jorden, sådan må vi alvorligt og utrætteligt søge efter skattene i Guds ord" (Ellen White, *Uddannelse*, s. 190-191).

"Når du gør Bibelen til din mad og drikke, når du gør dens principper til din karakters elementer, vil du blive bedre i stand til at vide, hvordan du skal modtage råd fra Gud. Jeg ophøjer det dyrebare ord for jer i dag. Lad være med at gentage, hvad jeg har sagt og sige: 'Søster White har sagt dette,' og 'søster White har sagt hint.' Find ud af, hvad Israels Herre og Gud siger, og følg dernæst det, han befaler" (Ellen White, *Selected Messages*, 3. bd., s. 33).

Spørgsmål til
drøftelse

- 1. Hvilke forkerte trospunkter har nogle mennesker, fordi de kun har set på nogle få udvalgte tekster i stedet for alt det, Bibelen siger om et emne?**
- 2. I Matt 11,11 sagde Jesus om Johannes Døber: "Sandelig siger jeg jer: Blandt kvindefødte er der ikke fremstået nogen større end Johannes Døber. Men den mindste i Himmeriget er større end han." Jesus henviste her til en profet, som ikke har skrevet en bog i Bibelen. Alligevel sagde han disse positive ting om ham. Hvad siger det om, hvorfor en profet ikke behøver at have en bog med i Bibelen, men alligevel kan være en sand profet? Hvad kan vi syvendedags adventister lære af det?**
- 3. Adventister er ikke de eneste, som hævder, at Bibelen er den afgørende autoritet. Andre kirkesamfund gør det samme. Hvordan kan vi forklare de modstridende trospunkter, som andre kristne påstår også findes i Bibelen?**

